

AB'10: Anadolu'da Bilişim Fırtınası **Mustafa Akgül**

Sayın Valim, Sayın Rektörüm, Değerli Konuklar, Sayın Katılımcılar, Sayın Basın Mensupları, Bizi İnternette izleyen tüm dünyaya yayılmış Netdaşlarım, Hepinize XII. Akademik Bilişim Konferansına, AB10 yürütme kurulu adına Muğla'ya, ülkemizin önemli bir turizm merkezine, genç Muğla Üniversitesine hoş geldiniz diyorum. Dilerim, bu konferansta Muğla ve yöresinde bir Bilişim Fırtınası estirir, Muğla'nın bir bilim, teknoloji ve bilişim merkezi olma çabasına bir ivme verir.

Bu konferansın gerçekleşmesinde pek çok kişinin emeği, sabırla verilmiş uzun saatleri vardır. Başta Rektörümüz Şener Oktik olmak üzere tüm yerel komite üyelerine, gönüllülere, tüm Muğla ekibine, bildiri veren, seminer veren, oturum yöneten herkese, siz katılımcılara yürütme kurulu adına teşekkür ederiz. Sponsorlarımıza, *HP, InfoTürk, Microsoft, Netcom, Trend Micro, Servus, Anka Aktif, Bekdata, Beyaz Bilişim, Bilgi Sistem, Bilkom, Bilmax, Biltam, CSN, Datasec, Infonet, İntron, Kion, Komtera, Lexmark, Microbeta, Multinet, Sentio, Sonicwall, Sun, Targe Elektronik, Türk Telekom, Vasco, Vistra, Yıldız Bilgisayar, Yönsis'e*, konferansı canlı yayınlayan Zeitin ve EMO'ya destekleri için teşekkür ederiz.

Akademik Bilişim Konferansı Neyi Amaçlıyor ?

İnsanlık yeni bir toplum biçimine geçişin sancılarını ve çalkantılarını yaşamakta. Bir yanda gelişmiş “Globalleşme/Düzleşme” ve “Bilgi Çağı/Bilgi Toplumu”, diğer yandan da açlık, sefalet ve hastalıklara terk edilmiş kıtalar. Bu durumu tetikleyen en önemli etken, bilim ve teknolojideki gelişmelerdir. Bilgi ve iletişim teknolojileri ise bilim ve teknolojideki gelişmeler arasında özel bir yere sahiptir. İnternet çerçevesinde somutlaşan bilgi ve iletişim alanındaki gelişmeler, bilim ve teknoloji ile sarmal bir şekilde birbirini etkilemekte, üniversitelerin konumunu; ar-ge, inovasyon, ömür boyu eğitim gibi kavramlar ve genetik mühendisliği, nano teknolojiler, uzay teknolojileri gibi bazı yeni gelişen bilim dalları ile yeniden tanımlamaya zorlamaktadır. İnternetin temsil ettiği değişim, bağımsız ve yaratıcı bireyleri öne çıkartmakta, yaratılan katma değer açısından beyinsel emeği kol emeğinin önüne geçirmekte, ulusların zenginliğini yurttaşlarının beynindeki bilgilerle ölçmekte; hiyerarşik olmayan ve ağ yapılarını içeren toplumsal modelleri öne çıkartmakta; katılımı ve saydamlığı, demokrasiyi, gelişmenin önemli bir parçası ve etmeni olarak öne çıkartmaktadır. Bu değişim, kanımızca, Sanayi Devrimi, boyutlarında köklü bir değişimdir, ve hayatın her boyutunu köklü olarak değiştirmeye başlamıştır.

Bu değişim ülkemizi de bilim ve bilgi ağırlıklı bir rotaya girmeye, bir başka deyişle, Bilgi Toplumu yönelmeye zorluyor. Akademik Bilişim Konferansı, İnternetin getirdiği bu fırtınaya karşı üniversitelerin cevabının arandığı bir konferanstır.

Bu konferans dizisi, üniversitelerde bilgi teknolojileri konusunda ilgili grupları biraraya getirerek, bilgi teknolojileri altyapısı, kullanımı, eğitimi ve üretimini tüm boyutlarıyla tanıtmak, tartışmak, tecrübeleri paylaşmak, ve ortak politika oluşturmak amaçlarıyla ulusal boyutta 1999'dan beri yapılmaktadır. Bu Konferanslar bilişime bulaşmış; üreten, kullanan, yöneten tüm üniversite topluluklarına ev sahipliği yapmaya çalışıyor. Bilgisayar, Bilişim, Enformatik bağlantılı bölümlerin yanında, kütüphaneciler, medikal

bilişimciler, tarımsal bilişimciler, mekansal bilişimciler, bilişim hukukçuları, inşaat bilişimcileri, eğitim bilişimcileri de konferansın doğal katılımcılarıdır. İnternet ve Bilişim yaşamının her boyutunu etkilediği için, kamu yönetimi, siyaset, sosyoloji, psikoloji, ekonomi gibi sosyal bilimcileri de bu konferansın doğal katılımcıları olduğunu düşünüyör, ve onları da aramıza katılmaya davet ediyoruz.

Akademik Bilişim Konferansı, ODTÜ'de başladıktan sonra, Isparta, Samsun, Konya, Adana, Trabzon, Gaziantep, Denizli, Kütahya, Çanakkale ve Şanlıurfa da yapılmıştır. Önümüzdeki 2 yılda Malatya ve Uşakta yapılacaktır. Konferansın büyük şehirlerin dışında, her yıl Anadolu'daki başka bir üniversitede konaklaması, hem üniversiteye ve şehre kendini tanıtmaya fırsatı vermekte, hem de konferans katılımcılarına her yıl yurdumuzun bir başka köşesini yakından tanıma şansı sunmaktadır.

Akademik Bilişim Konferansı, yapıldığı şehri bir Bilişim Fırtınası ile sarsmaya çalışmaktadır. Lise öğrencilerine ve öğretmenlerine yönelik İnternet ve açık kaynak etrafında bir sohbet toplantısı, kamu çalışanlarına yönelik bir e-devlet paneli, yurttışlara yönelik güvenli İnternet, KOBİ'lere yönelik e-ticaret etkinlikleri yapmaya çalıştığımız arasında. Yerel TV ve radyolar kanalıyla şehri bir bilişim ve İnternet fırtınasıyla sarsmak fırsat bulduğumuzda gerçekleştirdiğimiz bir eylemdir. Gönümüzde, konferansın yapıldığı şehir ve bölgeyi kapsayan bir Bilişim Fuarı yapmak da var. Burada gerçekleşen Fuar, Akademik Bilişim Konferanslarında gerçekleşen en büyük Fuar'dır. Sponsorlarımıza ve emeği geçenlere tekrar teşekkür ederim. Bir diğer hayalimiz ise, Bilişim, ar-ge, İnovasyon ve teknokentlerin bölgesel kalkınmada rolünü, yerel aktörlerle, ve ulusal aktörlerle, STK'larla birlikte tartışmak ve bu yönde bir ivme vermektir.

Bu konferans ilk başladığında biz ağırlığı davetli bildiriler, panel, çalışma grupları ve eğitim seminerleri vermiştik. Ama, AB'00 dan itibaren bildiri sunmaya olan gereksinim kendini kabul ettirdi ve ağırlıklı olarak bilişimin her alanında bildiriler sunuluyor. Konferansta bir Özet Kitapçığı, daha sonra da editoryal süreçten geçmiş Bildiriler kitapçığı çıkartmaya çalışıyoruz.

Bildiri kitapçıklarını üniversite kütüphanelerine ÜNAK kanalıyla gönderme sürecindeyiz. Yazarlara Bildiriler Kitabını talep üzerine gönderiyoruz. Bu konuda yazarlara bir duyuru yapacağız. Yazarların ardından katılımcılara bu olanağı sunacağız.

Konferans Bilişim ve Bilgi Toplumunu konularında Ulusal Politikaların tartışıldığı, kafa yorulduğu oturumları hep barındırdı ve barındırmaya devam edecek. Bizler Üniversitelerin birincil görevleri arasında topluma Entelektüel liderlik etmenin en başta geldiğini düşünüyör.

Üniversitelerin bilişim etrafında, kendi iç sorunları, sektörün ve toplumun sorunlarına ışık tutma, çözüm arama, dünyayı Bilgi Toplumuna götüren Bilişim Fırtınası'na üniversitelerimizin cevap verme çabasının yansıdığı bir konferans olmasını istemekteyiz.

Türkiye Bilgi Toplumunu Yarışında Nerede ?

Türkiye Osmanlı geleneğini devam ettirerek mehter marşını çağrıştıran bir görüntü sergiliyor: iki ileri bir geri. Maalesef, ülkemiz bir bütün olarak, işin boyutlarını

kavramış, katılımcı mekanizmalarını kurmuş, strateji ve eylem planını yapmış, emin adımlarla ilerleyen bir görüntü veremiyor. Kaba çizgilerle dünya ortalamasını yakalamış, ama AB ve OECD'de genel olarak en geride, 100 ülke arasında genelde 50-60 arasında, 190 ülke arasında 70-130 gibi konumlarda oynuyor. Halkımızın %35'u internet kullanıyor; ama interneti hiç duymamış olanlar önemli miktarda; kadın-erkek, şehir-kırsal farkı önemli. 2006-2010'u kapsayan, ama Entelektüel çevrelerin bile bilmediği, bir strateji ve eylem planımız var; ama hala başlamamış eylemler var: Bilgisayar Mühendisliği için öğretim elamanı yetiştirme, eylem planını tanıtma, geri besleme alma, kamuda açık kaynak kullanan pilot kurum gibi. 130 civarında eylemden 10 civarında olanı bitmiş durumda. 2 yıl gecikmeyle açılan e-devlet kapımız var; ama üzerinde işlem yapmak isteyen yurttaş sayımız 25 binin altında. Ülkemizi bilgi toplumuna taşımakla görevli DPT Bilgi Toplumuna dairesi 5 kişi ile başladı, halen 10 kişi civarında, BTK "Sansür" dairesine 90 kişilik kadro verildi, ve 33 kişi ile başlandı. Ülkemizde ana işi Bilgi Toplumuna olan en yüksek kamu görevlisi bir daire başkanı. Öte yandan, serbestleşme kağıt üzerinde başarılı olmuş, ama fiili tekel devam ediyor ve oligopol dışı firmaların pazar payı hala %10 civarında, bu Avrupada ortalama %50'larda. E-dönüşüm İcra Kurulu ve kuruldaki STK'lar önemli bir gelişme ama, Yönetişim, siyasal sahiplenme, örgütlenme, serbestleşme, insan gücü planlaması, sayısal uçurum konularında ciddi sorunlar var.

Türkiye'nin İnternetle Savaşı: Donkişot, Devekuşu, Harakiri

Ülkemizde Bilgi Toplumuna çalışmalarında ki dağınıklığın, Mehter hızının somut bir göstergesi youtube.com da en çarpıcı örneğini bulan İnternet Yasakları'dır. Kamuoyu pek farkında değil ama, ülkemiz kendi başına Uluslar arası hukuku tesis etmeye çalışıyor; internete kurallar getirmeye çalışıyor. Mahkemelerimiz, dünya üzerinde yaşayan Türkler yoluyla, yetki alanını tüm dünya olarak ilan ediyor. Yasaklara herkes karşı ama kimse bir şey yapmıyor. Cumhurbaşkanı, Baş müzakereci yanlış bulduğunu söylüyor, Başbakan yasağı deldiğini söylüyor, hatta Ulaştırma Bakanı da yasağı eleştiriyor; yasağı uygulayan kurumun başkanı da eleştiriyor ama yasak 2 yıla yakın devam ediyor. Yetkili herkes karşı, ama yasak yerinde duruyor. Yasakları 5 yaşındaki çocukların bile delebileceğini herkes biliyor; ama Devekuşu gibi başımızı kuma gömmeyi sürdürüyoruz. Türkiye "Temiz İnternet" istiyor; "kirli ve zararlı bilgi"den arındırılmış bir internetin peşinde. Ve bunda dünyaya örnek olma iddiasında. Ülkemiz dünyadaki tüm yer sağlayıcılardan, Türkiye'de büro açmasını, BTK'ya kayıt olmasını istiyor. Bunlar, Türkiye'nin kendi başına dünya internetini yönetmeye kalkması demek kanımca. Bu maalesef, Donkişot gibi, internete savaş açmak demek. İnternet yasakların, Hukuk'un evrensel ilkelerine, Anayasamıza, Uluslar arası sözleşmelere karşı olduğunu düşündüğümüz için INETD olarak AİHM'e başvurduk.

Kısaca, Türkiye gemisinin rotasını Bilgi Toplumuna henüz döndüremedik!

Dünya Bilgi Toplumuna doğru yol alıyor. Bu pek çok konuda sancılı değişimleri de doğal olarak birlikte taşıyor. Sayısal ürünlerin marginal üretim maliyetlerin, dağıtım ve iletim maliyetlerinin pratik olarak sıfır olması müzik, film ve basın sektörünü ciddi olarak sıkıntıya sokmuştur. Bu sektörler, paradigmanın değiştiğini farketmek istemiyorlar; internetin tanıtım, dağıtım olarak işlerine geldiği gibi kullanırken, bunun doğal sonucu olarak sayısal ürünlerin paylaşımına isyan ediyorlar, ve ortaçağ yöntemlerine başvuruyorlar. Fransanın başını çektiği bir akım "3 vuruş" adıyla, 3

kere izinsiz sayısal ürün indiren kullanıcının, İnternet erişiminin yargısız olarak kesilmesini öneriyorlar. Türkiye'de bu kervana katılmak istiyor. Müyap, bu bakış açısıyla 3 bini aşkın webi yasaklattı. İnsanlık, fikri ve sinai haklar konusunda yeni bir uzlaşma arayışında. Bizim yaratıcılığı desteklememiz, onu mükafatlandırmamız gerekir. Ama, milyonların hayati çıkarlarıyla, bir azınlığın çıkarı arasında tercih söz konusu olunca tabii ki milyonları seçmek zorundayız. Bu insan hayatını ilgilendiren ilaçlar gibi konuları da kapsar.

İnternetden Korkmayın!

İnternet kültürünü Anadoluya yayma amacıyla sürdürdüğümüz, İnternet Haftasının sloganı İnternet Yaşamdır! Bununla İnternetin yaşamının bir yansıması olduğunu, her türlü olumlu ve olumsuz unsurların İnternetde olduğunu altını çiziyoruz. Nasıl trafik kazaları oluyor diye yolları kapatmıyorsak, insnaları yaralıyor diye bıçakları yasaklamıyorsak, İnterneti yasaklamak refleksinden, internetden korkmaktan vazgeçmeliyiz. İnternet yaşamın bir parçası olduğunu görüp, bir bütün olarak yaklaşmalıyız. Olumsuz unsurlar konusunda tabii ki çaba harcamalıyız; ama bu bireyi temel olan, ona hareket alanı veren bir yaklaşım olmalı. İnternet, insnalık tarihinde bireyin önünü açan, ona kendini geliştirme, ifade etme, ve örgütlenme olanmağı sunan en büyük gelişmedir. Son araştırmalar, bilgisayar ve internetin, soysal ağların olumlu yanlarını ortaya çıkardı. Gençlerin hızlı düşünmesine, beyinin gelişmesine, insanların hayatlatrında olumlu etkileri olduğu ortaya çıkmaktadır. Bireye güvenen, onunla diyalog içinde olan kurumlar daha verimli olduğu gözlenmektedir. UYAP üzerinde, .gov.tr, .edu.tr, .org.tr dışına uygulanan kısıtlamayı şaşkınlıkla karşıladığımızı ve yanlış bulduğumuzu belirlemek isteriz. Tüm yurttaşlarımızla bir ekre daha seslenmek isterim: "**İnternet'den Korkmayın!**" çünkü İnternet Yaşamdır !

Bu konferans dizisinde eğitim seminerleri önemli bir rol oynamıştır. Bilişimci yetiştirmenin, yeni gelişmeleri aktarmanın, insanların ellerini kirletmekten geçtiğini bildiğimiz için ortalama 2 salonu eğitim seminerlerine ayırıyoruz. Eğitim seminerleri arasında Linux, açık kaynak ve Özgür Yazılım önemli bir yer tutmaktadır. Bizler, bunların ülkede bilişimin gelişmesi, rekabet gücü, istihdam, tasarruf, güvenlik açılarından önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu konferans öncesinde 4 günlük yoğun "Linux, Sistem ve Ağ Yönetimi" kursu ve 2 günlük Güvenlik eğitimi yaptık. Linux eğitimi için LKD üyeleri, Kartaca^dan Erdem Bayer'e, İstanbul'da yaşayıp, Canada'da command.prompt firmasında çalışan Devrim Gündüz'e; Güvenlik seminerleri için Bilişim Güvenliği Derneği ve TUBİTAK UEAKE'ye , ve Yılmaz Çankaya'ya teşekkür ederiz.

Özgür Yazılıma Sanş Tanıyın !

Açık kaynak ve özgür yazılım konusunda Üniversitelere önemli görevler düşmektedir. En başta temel bilişim eğitiminin markadan bağımsız, kavram temelli eğitim olması gerekir. Bu eğitim öğrenciyi tüm seçeneklerle çalışabilir konumuna getirmesi gerekir. Her üniversite öğrencisinin Linux ve özellikle ulusal işletim sistemi Pardus'la tanışmış olması gerekir. Üniversitenin kendisinin markalara bağımlı olmadan, tüm seçenekleri fayda, maliyet, taşınabilirlik, bakım gibi kriterler açısından değerlendirerek seçim yapmasını gerekir diye düşünüyoruz. Üniversitelerin acık

kaynak'ın yanında, Açık Erişim ve Açık Ders Malzemesi projelerini daha yakından takip etmesi ve desteklemesi gerekir.

Biz, düzenleyiciler olarak, bu konferansı bildiri sunma ve yayınlamanın çok ötesinde bir bilgi ve deneyim paylaşımı, fikir kıvılcımlarının aktarıldığı, ortak sorunların tartışıldığı, ve çözüm arandığı bir ortam olmasını hedefliyoruz. Esas olan diğer bildirimleri dinleme, tartışmaya katılmadadır; bildiri sunma buna vesile olduğu için önemlidir. Katılımcıların, tüm konferans süresinde aktif bir şekilde anlama, soru sorma, katkı verme çabasında olmasını arzuluyoruz. Bir konferans aynı zamanda sosyal bir birlikteliktir; yeni dostlukların, ortaklıkların, projelerin ortaya çıktığı ortamlardır. Bazen konferans salonları kadar kahve salonları, geziler, kokteyller daha verimli olabilir. Bu nedenle, tüm katılımcıların 3 gün boyunca konferansta kalmasını, tartışmalara katılmasını bekliyoruz, istiyoruz.

AB10 3 gün 8 paralel salonda 89 oturum olarak gerçekleşecek. Bu yılki konferansa e-öğrenme, yazılım, ağ, güvenlik ve üniversite konuları damgasını vuruyor. Tıp, Web Teknolojileri, e-devlet, teknik, tarımsal bilişim, İnşaat ve Mekansal Bilişim ağırlığını sürdürüyor.. 12 eğitim semineri oturumu var. 8 panel, çalıştay türü oturum var. Bildiri sayısı ise 220'yi buldu.

Tüm katılımcıların Muğla Üniversitesinin bu güzel kampüsünde eğlenceli, faydalı 3 gün geçirmesini, bölgenin tadını çıkartmasını diler, emeği geçen herkese, tüm katılımcılara, sponsorlara, Muğla ekibine çok teşekkür eder; konferansa başarılar dilerim.

Teşekkür ederim

Mustafa Akgül

<http://ab.org.tr/ab10/ab10-acilis.html>